

Nazım 96 yaşında

Nazım ALPMAN

AZİZ Nesin, bir konuşmasında şöyle demişti:

"Türkiye denince dünyada insanların aklına üç isim geliyor. Nasrettin Hoca, Mustafa Kemal Atatürk ve Nazım Hikmet..."

İlk ikisi toplumda hakettikleri yerleri almıştı. Ama Nazım, hala tartışılıyor. Türk vatandaşlığına alınması, alınmaması mı? Mezarı Türkiye'ye getirilsin mi, getirilmesin mi?

Oysa bugün Nazım Hikmet 96 yaşına bastı. Kitapları kütüphaneleri dolduruyor, şiirlerinden bestelenen şarkıları, o öldüğünde henüz doğmamış çocukların dilinde...

Nazım Hikmet "resmî" olarak 15 Ocak 1902 Selanik'te dünyaya geliyor. "Resmî" olarak diyoruz, çünkü 20 Kasım 1901'de doğduğu 40 gün için bir yaş büyük görünmesin diye ailesi tarafından 15 Ocak 1902 tarihi benimsendiği de söyleniyor.

Nazım'ın dedesi Nazım Paşa şairliği de olan Valilikler yapmış bir Osmanlı bürokratyı. Babası Hikmet Bey ise Galatasaray mezunu bir memurdu. Annesi Celile hanım Fransızca konuşan, resim yapan, piyano çalan eğitilmiş bir kadındı.

Nazım 1919 yılında Heybeliada Bahriye Mektebini bitirip Hamidiye Kruvazörüne güverte subayı oldu. Bir yıl sonra 1920'de zatülcenp olunca ordudan ayrılmak zorunda kaldı. 14 yaşından itibaren şiir yaz-

maya başladı. Yazdıklarını Yahya Kemal'e gösterip düşüncelerini alırdı. 1920'de Alemdar gazetesinin yayınmasında birinci oldu.

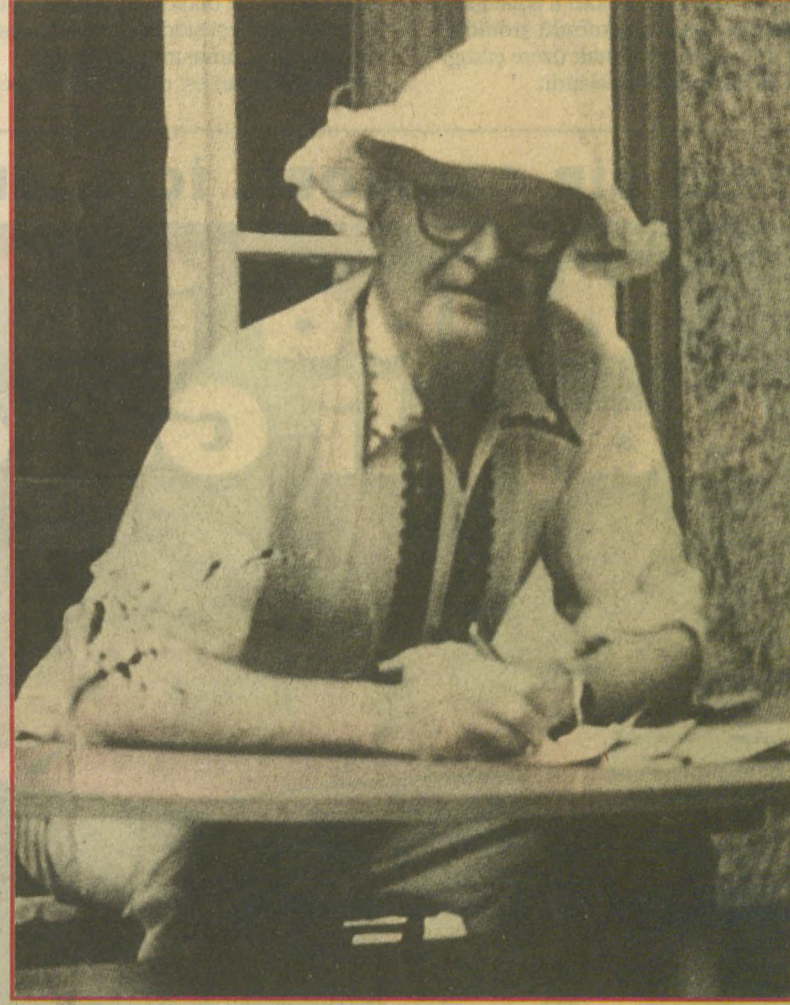
1 Ocak 1921'de işgal altındaki İstanbul'dan İnebolu'ya geçti. Arkadaşı Vala Nurettin'le Bolu'da öğretmenlik yaptı. Daha sonra birlikte Moskova'ya gidip Doğu Halkları Emekçi Üniversitesi'ne (KUTV) yazıldılar.

Edebiyat tarihçileri onu, Türkiye'de serbest nazımın ilk uygulayıcısı, çağdaş Türk şiirinin öncüsü değerlendiriyorlar.

Nazım Hikmet, Moskova dönünde Türkiye Komünist Partisi üyesi ve artık tanınan bir şair olmuştu. Türkiye'de "komünist" olmanın bütün çilesini çekti. Çeşitli hapis cezaları aldı. Ama en ağır 1938 yılında gerçekleşti. Deniz Harp Okulu öğrencilerinin dolaplarında Nazım'ın tıkapları bulunmuştu. Orduyu isyana teşvik suçundan toplan 35 yıl ağır hapis cezası aldı. 15 Temmuz 1950'de af kanunuyla cezaevinden çıkabildi.

Askeri okul mezunu olduğu halde askere alınma kararı çıkınca, yurt dışına kaçtı. 3 Haziran 1963 yılında Moskova'da hayata gözlerini yumdu.

Bugün dünyanın çeşitli yerlerinde Nazım'ın doğum günü için törenler yapılıyor. Onu hapislerde yürütmek isteyen politikacıların ve mahkum eden hakimlerin, savcılarının adlarını hatırlayan var mı?



İtalya'da serbest, Türkiye'de yasak

BUGÜN 96. yaşı kutlanacak olan Nazım Hikmet'in yapıtları İtalya'da ders kitaplarında okutulurken, Türkçe ders kitaplarında adı bile geçmiyor.

Şiirleri 60'dan fazla dile çevrilen dünyaca ünlü şair Nazım Hikmet'in 96'ncı yaş günü bugün, ancak yapıtları hala ders kitaplarında

okutulmuyor.

Nazım Hikmet Kültür ve Sanat Vakfı Başkanı Aydın Aybay, Hikmet'in yapıtlarının Türkçe okul kitaplarında yer almamasının Türk kültür yaşamı bakımından önemli bir eksiklik olduğunu vurguladı. Dünyaca tanınan bir sanatçının, kendi ülkesinde okul ki-

taplarında yok sayılmasının bağışlanamaz bir kusur olduğunu kaydeden Aybay, "Örneğin İtalyan liselerinde okutulan edebiyat kitaplarında Nazım Hikmet'in şiirlerine yer verilirken, Türkçedeki kitaplarda adının bile geçmemesi, kusuru da aşan utanılacak bir durum sayılır" dedi.

Kişisel Arşivlerde İstanbul Belleği
Taha Toros Arşivi

